

СОЦІАЛЬНІ НЕРІВНІСТЬ, РІВНІСТЬ ТА СПРАВЕДЛИВІСТЬ ЯК АКТУАЛЬНІ СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ

У статті здійснено аналіз актуальних проблем нерівності, рівності та справедливості в сучасному соціумі. Висвітлено сучасні філософські погляди щодо причин соціальної нерівності в суспільстві. Проаналізовано поняття соціальної рівності, справедливості та підходи до їх розуміння. Показано співвідношення нерівності, рівності та справедливості. Підкреслено роль соціальної інтеграції та дезінтеграції в розумінні проблем соціальної нерівності. Зроблено висновок, що якщо в суспільстві слабо розвинена солідарність, то можливість раціоналізувати суспільні відносини дуже обмежена, а тенденції до дезінтеграції істотно посилюються.

Постановка проблеми. Проблема соціальної стратифікації, справедливості, боротьби з бідністю є однією із найбільш актуальних в сучасному світі. Дослідження цієї проблеми нерозривно пов'язане з виявленням причин і наслідків соціальної нерівності, пошуком та аналізом шляхів досягнення соціальної рівності та справедливості, виявленням перспектив розвитку суспільства.

Нерівності є постійною рисою людського суспільства. У всьому різноманітті нерівностей у суспільстві розрізняються нерівності природних можливостей і соціальних позицій, а також нерівності, що створюють чи не створюють ієрархічний порядок. Їх комбінація дає чотири основні типи нерівностей, що об'єднуються в дві групи:

1) індивідуальні – а) природні відмінності індивідуальних рис, характерів, інтересів; б) природні відмінності рівня здібностей, талантів, сили;

2) соціальні – в) соціальні відмінності приблизно рівних за рангом соціальних позицій; г) стратифікаційні відмінності, що визначають (відображають) соціальну силу акторів, їх життєві шанси і можливості просування по соціальній драбині [1].

Соціальна філософія покликана осмислити нерівність не як загрозу, а як чинник соціального розвитку, який повинен працювати на благо соціального прогресу.

Проблеми соціальної рівності та справедливості в сучасній Україні є очевидними. Вони проявляються в надмірній диференціації суспільства на багатих та бідних, недосконалих гендерних відносинах між чоловіками та жінками, соціальних розбіжностях між регіонами, міжнаціональних та міжрелігійних суперечностях тощо. Все це суттєво підриває соціальні та духовні основи єдності українського суспільства, перспективи його подальшого розвитку.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблема рівності і нерівності розроблялася, починаючи вже з часів античності. Видатні філософи античного світу, такі як Платон, Аристотель, Сенека, Аврелій, Діонісій Ареопагіт, розглядали онтологію і аксіологію суспільної нерівності.

У пізніші історичні періоди нерівність активно вивчалася в її різних структурних і змістовних аспектах. Зокрема, у ХХ ст. культурний і інтелектуальний аспекти нерівності були піддані всебічному аналізу в роботах П. Бурдьє, Р. Беккра, М. Кроуфорда, Л. Едвінсона, Дж. Ролза і низки інших дослідників.

У радянський період проблема нерівності в основному досліджувалася в контексті проблематики її подолання, виходячи з домінуючого у той час ідеалу тотальної соціальної рівності. Проте роботи вчених того періоду внесли багато істотного в розуміння проблеми нерівності. Варто вказати на таких дослідників, як Г. Ашин, В. Давидович, Ю. Давидов, В. Радаєв, Р. Ривкіна, чії роботи містять вельми цінні матеріали і результати.

У період пострадянської історії дослідження проблем нерівності, коли цензурно-ідеологічні обмеження були зняті, ідеї цих дослідників отримали всебічний розвиток і продовження. Відзначаючи роботи, присвячені дослідженням проблем нерівності, варто виокремити праці Д. Константиновського, Т. Заславської, М. Радовеля, Е. Ярської-Смірної, І. Мостової, В. Ільїна.

Із українських соціальних філософів в останні роки певні аспекти соціальної нерівності та справедливості розробляли М. І. Михальченко, В. В. Левкулич, Є. О. Марченко та ін.

Аналіз робіт, присвячених проблемам соціальної нерівності, справедливості дозволяють зробити висновок про те, що переважна їх частина представлена соціологічними і педагогічними дослідженнями, тоді як соціально-філософські роботи в основному лежать у площині дослідження онтології соціальної нерівності. А тому є потреба розглянути ці проблеми в аспекті філософського осмислення механізму виникнення соціальної нерівності, поглибленого аналізу категорій соціальної нерівності, рівності та справедливості, виявленні шляхів соціальної інтеграції.

Мета статті – проаналізувати актуальні проблеми нерівності, рівності та справедливості в сучасному соціумі. Показати співвідношення нерівності, рівності та справедливості, розкрити роль соціальної інтеграції та дезінтеграції в усуненні проблем соціальної нерівності.

Викладення основного матеріалу дослідження. Насамперед, з'ясуємо проблеми, котрі пов'язані з поняттям соціальної нерівності. **Соціальна нерівність** – форма соціальної диференціації, при якій окремі індивіди, соціальні групи, верстви, класи знаходяться на різних щаблях вертикальної соціальної ієрархії і володіють нерівними життєвими шансами і можливостями задоволення потреб.

У найзагальнішому вигляді нерівність означає, що люди живуть в умовах, за яких вони мають нерівний доступ до обмежених ресурсів матеріального і духовного споживання. Виконуючи якісно нерівні види праці, в різній мірі задовольняючи суспільні потреби, люди іноді виявляються зайняті економічно неоднорідною працею, бо такі види праці мають різну оцінку їх суспільної корисності. Враховуючи незадоволеність членів суспільства існуючою системою розподілу влади, власності і умов індивідуального розвитку, все ж потрібно мати на увазі універсальність нерівності людей.

Основними механізмами соціальної нерівності є відносини власності, влади (панування і підпорядкування), соціального (тобто соціально закріпленого і ієрархізованого) поділу праці, а також неконтрольована, стихійна соціальна диференціація. Ці механізми переважно пов'язані з особливостями ринкової економіки, з неминучою конкуренцією (в т. ч. на ринку праці) та безробіттям. Сутнісною ознакою соціальної нерівності визначається нерівний доступ соціальних суб'єктів до дефіцитних суспільних благ, ресурсів, суспільного багатства (запасу активів, капіталів) [2; 3]. Соціальна нерівність сприймається і переживається багатьма людьми (передусім, безробітними, економічними мігрантами, тими, хто опиняється біля межі або за межею бідності) як прояв несправедливості. Соціальна нерівність, майнове розшарування суспільства, як правило, ведуть до зростання соціальної напруженості, особливо в перехідний період. Саме це характерно в даний час для України. Ринкова економіка не усуває соціальної нерівності, яка загрожує соціальній стабільності і може за певних умов знижувати економічну ефективність. Соціальна політика направлена на усунення крайніх проявів результатів дії ринкових сил. З цією метою держава проводить політику захисту окремих соціальних груп. Варто сказати, що потреба у соціальному захисті є практично у всіх соціальних груп, в тому числі і у підприємців. Останнім держава повинна гарантувати недоторканність їх власності, право на підприємницьку діяльність у будь-якій сфері ринкової економіки. Основними напрямками соціальної політики в Україні є: гарантія мінімуму заробітної плати і регулювання доходів загалом; забезпечення зайнятості населення і надання допомоги на випадок безробіття; індексація фіксованих доходів і захист грошових заощаджень населення (вклади у банках, державні облігації, страхові поліси); надання допомоги найбіднішим верствам населення; створення умов для реалізації здатностей до праці, включаючи сюди: а) вільний вибір професії, сфери і місця праці; б) одержання бажаного рівня загальної і спеціальної освіти; в) матеріальна підтримка і перекваліфікація тимчасово непрацюючих осіб; забезпечення охорони здоров'я населення незалежно від рівня доходів.

В соціально-філософській думці є різні бачення причин соціальної нерівності.

Функціоналізм: коли в суспільстві будь-який вид діяльності або професія цінуються більше, залежно від значущості цих професій будується ієрархія в суспільстві. Здібності у людей різні, найбільш талановиті займаються найбільш престижними професіями, талановиті повинні займати верхівку соціальної піраміди.

За Марксом: соціальна нерівність заснована на економічному ґрунті. Ті, хто володіють власністю пригнічують тих, хто нею не володіє.

За Вебером: в основі соціальної нерівності лежать: багатство, влада, престиж.

Згідно П. Сорокіну: причиною соціальної нерівності є: власність, влада, професія. Форми соціальної нерівності: біосоціальна, етнічна, національна, гендерна.

Соціальна рівність – поняття, що означає однакове соціальне становище людей, що належать до різних соціальних класів і груп. Ідея соціальної рівності як принцип організації суспільства у різні історичні епохи розумілася по-різному. Філософія античного світу, починаючи з Платона, намагалася вирішити проблему вибору між рівністю і становими привілеями через формулу "Кожному своє": рівність у межах кожного стану і нерівність станів між собою. У християнській філософії середньовічної Європи рівність була релігійною нормою, що визначає ставлення людей до Бога ("перед Богом усі рівні") і не має ніякого відношення до станової нерівності в суспільстві. Всі ці філософсько-етичні погляди на проблему заслуг і винагороди відображали соціально-політичну специфіку станово-кастових товариств: 1) спадковість привілеїв чи безправ'я; 2) релігійно-юридичний характер суспільної диференціації. Але вже в соціальних утопіях Відродження і у філософії Просвітництва ідея соціальної рівності набуває світського характеру, ставиться питання про природну рівність людей. У період становлення буржуазного суспільства цю тезу взяли на озброєння прогресивні ідеологи, і феодально-становому світопорядку були протиставлені ідеї "свободи, рівності і братерства". Відбулась справжня революція в поглядах людей на зміст принципу "кожному по ділах його": оцінка заслуг і, відповідно, розподіл благ визначалися вже не приналежністю індивіда до тієї чи іншої групи, а його особистими властивостями і заслугами. Ці ідеї відобразилися в "Декларатії прав людини і громадянина" у Франції і в петровському "Табелі про ранги" в Росії. Грань між групами (класами і класами) тепер стала тільки фактичною, а не юридичною. Головний наголос робився на рівність усіх громадян перед законом у плані рівності громадянських свобод і формально рівних можливостей досягти успіху ("ідеал рівності шансів", висунутий буржуазними революціями в Європі). Ідея соціальної рівності поступово набуває форму принципу "кожному по його капіталу". Капітал, володіння їм стає одночасно і головною умовою нерівності, при якому люди мають нерівний доступ до таких соціальних

благ, як гроші, влада і престиж. У XIX ст. багато соціальних філософів, починаючи з Сен-Сімона, Токвіля з його знаменитою книгою "Демократія в Америці", стали вказувати на явну тенденцію до значного зростання рівності на більш високих рівнях індустріального розвитку. Так, Токвіль писав, що процес рівняння йде в Європі вже 700 років і досягнення політичної рівності є першою фазою всевітньої демократичної революції, за якою послідує й економічна революція, коли постане питання про власність. Він першим звернув увагу на такі дилеми демократії, як рівність і свобода, рівність і справедливість: "Ми не можемо перешкодити рівності, не від нас залежить, до чого воно приведе – до свободи або рабства, до варварства або освіти, до злиденності або процвітання". Цю ж тенденцію відзначав і Сорокін, вказуючи, що процес рівняння йде у світовому масштабі два останні століття, хоча він далеко ще незакінчений, і XX ст. висунуло політичні, економічні та соціальні теорії, що проходять під знаком "трудових", де ідея соціальної рівності втілюється у формулі "кожному за ступенем його особистої соціально корисної праці". Сучасні соціальні концепції, які зачіпають проблему соціальної рівності та нерівності, досить умовно можна розділити на два напрями: 1) концепції, які відстоюють тезу, що нерівність – природний спосіб виживання суспільства, теорії функціоналізму (Дюркгейм, К. Девіс, В. Мур та ін), теорія статусних груп М. Вебера та ін; 2) концепції, в яких стверджується, що можливо встановити соціальну рівність, знищити або звести до мінімуму економічну нерівність шляхом соціальних революцій чи на основі реорганізації економічної та соціальних систем. До них відносяться теорія класів Маркса, різні соціал-демократичні теорії (демократичний, етичний, кооперативний соціалізм і т. д.).

Одним із найважливіших понять, що регулюють відносини людей, є поняття **справедливості**. Справедливість поряд з добром – найбільш стародавні суспільні ідеали. Люди постійно спираються на уявлення про добро і зло, справедливість і несправедливість. Ідея справедливості є основоположною в законодавстві сучасного демократичного суспільства, в якому право розглядається як нормативно закріплена справедливість. Саме поняття "юстиція" по латині означає справедливість. Водночас варто зазначити, що дотепер феномен справедливості знаходить своє дослідницьке віддзеркалення переважно в літературі з проблем етики. Однак, з огляду на те, що його функціонально-інструментальні можливості виходять далеко за межі суто морально-етичної сфери, особливої актуальності набуває світоглядний і соціально-філософський вимір справедливості [3: 200].

У філософському словнику поняття "справедливість" визначається як поняття про належне, відповідне визначення сутності людини та її невід'ємних прав. Справедливість – категорія морально-правової, а також соціально-політичної свідомості. Так, поняття справедливості містить у собі вимоги відповідності між практичною роллю різних індивідів (соціальних груп) у житті суспільства та їхнім соціальним становищем, між їхніми правами та обов'язками, між діянням і відплатою, працею і винагородою, злочином і покаранням, заслугами людей та їх суспільним визнанням. Невідповідність у цих співвідношеннях оцінюється як несправедливість. Як видно з даного визначення, категорія справедливості є і етичною, і правовою, і соціально-політичною.

Справедливість як етична категорія є принципом, що регулює індивідуальну поведінку по відношенню як до інших людей, так і до себе. По відношенню до інших людей справедливість протистоїть егоїстичним устремлінням людини і утримує її від заподіяння шкоди іншим людям. Так зване "золоте правило моралі" в його негативному формулюванні "не роби іншому того, чого не бажаєш собі" направлено до справедливості, а в позитивному – "роби відносно до інших так, як би ти хотів, щоб інші поступали по відношенню до тебе" – до милосердя.

Головна вимога справедливості як етичної категорії – це повага права й гідності людей. Ця думка може бути виражена і по-іншому: "справедливість полягає у виконанні людиною своїх обов'язків, мається на увазі, що обов'язок – це форма повинності, яку людині ставлять дії, що гарантують права людей". Такі обов'язки (виконання боргу) можуть носити як правовий характер (обумовлені законодавством), так і моральний (обумовлені моральною вимогою поваги до людської гідності по відношенню до іншого). Обов'язки та права завжди знаходяться в єдності. Якщо дотримання справедливості стосовно інших людей передбачає виконання своїх обов'язків (боргу), то справедливість стосовно себе передбачає відстоювання своїх прав.

Поняття про справедливість у людей можуть дуже різнитися. Так, якщо брати українські реалії – це різні оцінки діяльності УПА, різне ставлення до статусу російської мови тощо. Різні уявлення про справедливість можуть призвести до конфліктних ситуацій в суспільстві.

Особливим видом справедливості є соціальна справедливість, суб'єктами якої виступають великі соціальні групи, суспільство загалом, людство. "Соціальна справедливість – це система суспільних відносин, яка забезпечує рівний, справедливий розподіл політичних, юридичних, економічних та інших прав і матеріальних цінностей.

Існують різні концепції соціальної справедливості. Залежно від співвідношення справедливості, свободи, рівності та нерівності можна виділити наступні:

1. Вирівнююча концепція. Вона виходить з близькості або тотожності понять справедливості і рівності. Критерієм вирівнюючої справедливості є арифметична рівність. Даний вид справедливості застосовується в сфері цивільно-правових угод, відшкодування шкоди, покарання і т. д.

2. Розподільча концепція. Розподільча справедливість як принцип означає розподіл загальних благ по гідності, пропорційно внеску і внеску того чи іншого члена суспільства: тут можливе як рівне, так і нерівне наділення відповідними благами, пільгами.

3. Ліберальна концепція. Ця концепція виходить з можливості збалансувати свободу і рівність, зробити їх опорою один одного в межах цілісної системи соціальної справедливості. Найбільш відомим представником цього підходу є сучасний американський філософ Дж. Роулз (автор праці "Теорія справедливості"). Дж. Роулз розглядає справедливість як принцип соціальної організації. У визначення справедливості він включає поняття рівності та нерівності. Справедливість виступає як міра рівності і міра нерівності між людьми. Люди повинні бути рівні в правах і ця рівність має бути закріпленою законом. Вони повинні бути рівні при розподілі соціальних цінностей. Однак справедливою буде і нерівність у розподілі соціальних цінностей, коли це такий нерівний розподіл, що дає переваги кожному.

Відповідно, визначення справедливості, яке дає Роулз, розпадається на два принципи:

1. Кожна людина повинна володіти рівним правом щодо найбільш великої системи основних свобод, сумісної з подібними свободами для всіх інших людей.

2. Соціальні та економічні нерівності повинні бути організовані таким чином, щоб, по-перше, від них можна було б очікувати переваг для всіх і, по-друге, доступ до положень та посад був відкритий для всіх.

Цінності ліберальної демократії є пріоритетом розвитку України, тому концепція Дж. Роулза становить інтерес у практичному плані.

Співвідношення нерівності, рівності та справедливості.

Проблема соціальної справедливості тісно пов'язана з проблемою рівності і нерівності людей в конкретних історичних умовах. Іноді можна зустріти твердження, що справедливість є не що інше, як послідовно проведена рівність. І ця думка не випадкова, вона історично обумовлена. "У людській душі, – як вірно зауважує один із дослідників, – закладено глибоке прагнення до рівності, в ній ще первісною кам'яною сокирою був висічений напис: "все порівну". Проте бажання відзначитися, виділитися, отримати більше теж властиво людській натурі. Складно організоване суспільство, засноване на поділі праці та соціальній ієрархії, породжує правові уявлення, які санкціонують нерівність людей, що впливає з відмінностей між ними. Суперечливе співвідношення рівності і нерівності складає серцевину історично мінливих концепцій справедливості.

Таким чином, соціальна справедливість виступає як категорія, за допомогою якої характеризується об'єктивно зумовлена рівнем матеріальної і духовної зрілості суспільства міра рівності та нерівності в життєвому становищі різних соціальних спільнот та індивідів. Справедливість, співвідносячи людей і їхні вчинки, визначає, в чому і як люди неодмінно повинні виступити як рівні один одному, і в чому і як вони можуть і повинні відрізнятися один від одного. Як писав російський філософ І. А. Льїн, "справедливість є мистецтво нерівності. В основі його лежить увага до людської індивідуальності і до життєвих відмінностей".

Необхідно також пам'ятати, що, всупереч розхожій думці, рівність може бути джерелом конфліктів і несправедливості, а нерівність – злагоди та справедливості. Практика показує, що ці два явища необхідно розглядати і досліджувати в тісному взаємозв'язку, взаємозалежності і взаємодії: одне без іншого не існує. Природно, що проблема соціальної нерівності має конкретно-історичне звучання, жорстко прив'язана до національної специфіки, особливостей історичного розвитку тієї чи іншої країни. Не виключенням тут є й сучасна Україна.

Глобальні тенденції своєрідно переломлюються на нашому соціальному просторі. Якщо розглядати трансформацію як необхідний і неминучий процес, то очевидним стає відсутність теоретично і практично обґрунтованої політики щодо соціальної реконструкції України, в силу чого така реконструкція відбувається стихійно, непослідовно, навіть ірраціонально. Це підтверджують і дослідження соціальної структури українського суспільства, проведені в останні роки: вони фіксують її крайню нестійкість, аморфність, невизначеність. Безумовно, такі тенденції, відбиваючись у суспільній свідомості, народжують масове почуття несправедливості, що не може не дискредитувати політику реформ.

Необхідно враховувати, що в складному і суперечливому процесі суспільних перетворень виникають нові форми соціальної диференціації, що багато в чому змінюють структуру і динаміку життєдіяльності людей як на макрорівні, так і на рівні первинних соціально-виробничих осередків. Формується нова система відносин нерівності в соціальному просторі. Змінюються співвідношення форм власності, інститути влади, відбувається зникнення одних груп і прошарків, виникнення інших, дроблення третіх, зміна соціальної ролі і статусу четвертих і т. д.

Вітчизняні соціологи з урахуванням даних обставин досліджують різні аспекти цієї проблеми. Тут можна назвати роботи З. Ф. Самчука, Д. Л. Костянтинівського, М. І. Михальченка, М. П. Лукашевича, а також низку колективних монографій. Тим не менш, багато аспектів даної наукової проблеми ще чекають свого рішення. Позначимо лише деякі з них.

Сучасне розуміння проблеми соціальної нерівності ґрунтується на вивченні процесів соціальної інтеграції та дезінтеграції.

Соціальна інтеграція найчастіше розуміється як процес гармонізації відносин між різними соціальними групами. Абсолютизація інтеграції, що надає їй виняткового значення призводить до ігнорування соціального конфлікту, котрий розуміється як патологічне явище. При цьому не звертається увага на

рушійні сили суспільного розвитку і сам суспільний розвиток. Акцент робиться на узгодженості та гармонії елементів суспільства (традиція йде від Платона, Гоббса, Конта, Дюркгейма і особливо Парсонса).

Соціальна дезінтеграція розглядається як протилежний процес. Найбільш часті її форми – розпад або зникнення єдиних соціальних цінностей, спільної соціальної організації, інститутів. Повна соціальна дезінтеграція руйнує систему, але не обов'язково – її складові частини. Більшість соціологів використовує цей термін у сенсі відносного зниження загально-соціального контролю або, принаймні, зниження впливу загальноприйнятих правил соціальної поведінки (У. Томас, Ф. Знанецький). Цим поняттям часто позначається і відступ від норм організації та ефективності, тобто прийнятної інституційної поведінки, чи то з боку індивіда, чи то соціальних груп та акторів, які прагнуть до змін. Тоді поняття соціальної дезінтеграції за змістом стає дуже близьким до поняття "аномія". Соціальна дезінтеграція сприяє розвитку соціальних конфліктів.

Соціальна інтеграція в будь-якому суспільстві базується на різних формах примусу і стихійно виниклої солідарності. Співвідношення цих моментів досить істотно. Якщо в суспільстві слабо розвинена солідарність, то можливість раціоналізувати суспільні відносини дуже обмежена, а тенденції до дезінтеграції істотно посилюються.

Висновки. Таким чином, проблеми соціальної нерівності, рівності та справедливості стають все більш актуальними як з теоретичної, так і з практичної точки зору. Соціально-філософський аналіз цих проблем дозволяє виявити їх джерела, механізм та тенденції розвитку. Від успішного вирішення цих проблем залежить майбутнє людства, його прогрес.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Романова Н. П. Социальное неравенство : методологический аспект / Н. П. Романова // Вестник ЧитГУ. – 2008. – № 4. – С. 140–152.
2. Судаков М. В. Соціологічна концептуалізація соціальної нерівності як чинника структурної диференціації соціальних систем : дис. ... канд. соц. наук : 22.00.01 / М. В. Судаков. – КНУ ім. Тараса Шевченка. – К., 2008. – 16 с.
3. Марченко Є. О. Світоглядна еволюція європейської філософії щодо ідей справедливості / Є. О. Марченко // Філософія освіти, 3 (5), 2006. – К. : Майстер-клас. – С. 199–207.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Romanova N. P. Sotsial'noe neravenstvo : metodologicheskii aspekt [The Social Inequality : the Methodological Aspect] / N. P. Romanova // Vestnik ChitGU [ChitGU Journal]. – 2008. – № 4. – S. 140–152.
2. Sudakov M. V. Sotsiologichna kontseptualizatsiia sotsial'noi nerivnosti yak chynnyka strukturnoi dyferentsiatsii sotsialnykh system [The Sociological Conceptualization of the Social Inequality as the Factor of the Structural Differentiation of the Social Systems] : dys. ... kand. sots. nauk. : 22.00.01 / M. V. Sudakov. – KNU im. Tarasa Shevchenka. – K., 2008. – 16 s.
3. Marchenko Ye. O. Svitogliadna evoliutsiia yevropeis'koi filosofii shchodo idei spravedlyvosti [The World's Outlook Evolution of the European Philosophy Concerning the Justice Ideas] / Ye. O. Marchenko // Filosofiia osvity [The Educational Philosophy], 3 (5), 2006. – K. : Maister-klas. – S. 199–207.

Матеріал надійшов до редакції 12.04. 2012 р.

Барановский В. В. Социальные неравенство, равенство и справедливость как актуальные социально-философские проблемы.

В статье осуществлён анализ актуальных проблем неравенства, равенства и справедливости, в современном социуме. Освещены современные философские взгляды относительно причин социального неравенства в обществе. Проанализированы понятия социального равенства, справедливости и подходы к их пониманию. Показано соотношение неравенства, равенства и справедливости. Подчёркнута роль социальной интеграции и дезинтеграции в понимании проблем социального неравенства. Сделан вывод, что если в обществе слабо развита солидарность, то возможность рационализировать общественные отношения очень ограничена, а тенденции к дезинтеграции существенно усиливаются.

Baranivskiy V. V. The Social Inequality, Equality and Justice as the Social Philosophical Issues of the Day.

The article analyzes the current issues of inequality, equality and justice in the modern society. Modern philosophical looks are lighted up in the relation to reasons of social inequality in the society. The analyzed concepts are social equality, justice and approaches to their understanding. The correlation of inequality, equality and justice is shown. The role of social integration and disintegration in understanding of problems of social inequality is highlighted. It is concluded that if the solidarity is poor developed in the society, the possibility to rationalize the general relations will be limited very much, and the tendencies to the disintegration will strengthen essentially.